

Krimmitatari / Crimean Tatar / КЪЫРЫМТАТАР Qırımtatar

ladina tähestik 1993-07 / Roman alphabet 1993-07

1	А а	a	14	Къ къ	q	27	Ц ц*	ts
2	Б б	b	15	Л л	l	28	Ч ч	ç
3	В в	v	16	М м	m	29	Дж дж	c
4	Г г	g	17	Н н	n	30	Ш ш	ş
5	Гь гь	ğ	18	Нь нь	ñ	31	Щ щ*	şç
6	Д д	d	19	О о	o	32	Ъ ъ*	(-)
7	Е е	e, ye ^A	20	П п	p	33	Ы ы	ı (I)
8	Ё ё	ö, yo ^A	21	Р р	r	34	Ь ь*	(-)
9	Ж ж	j	22	С с	s	35	Э э	e
10	З з	z	23	Т т	t	36	Ю ю	ü, yu ^A
11	И и	i (İ)	24	У у	u	37	Я я	ya, â ^B
12	Й й	y	25	Ф ф	f			
13	К к	k	26	Х х	h			

^A Täishääliku, й, ъ ja ь järel, samuti sõna alguses.

^B Türgi ja araabia päritolu sõnades.

* Ei esine krimmitatari omasõnades.

^A After a vowel, й, ъ and ь, also word-initially.

^B In words of Turkish and Arabic origin.

* Does not occur in genuine Crimean Tatar words.

Märkusi

1. Esimeses silbis väljendub *ö* ja *ü* eesvokaalsus nõrgalt; kirillitsas seda kas ei kajastata (муче → *müçe*) või märgitakse järgneva kaashääliku palatalisatsiooni abil (озь → *öz*, учь → *üç*, боль → *böl*, джурь → *cür*).
2. Lisaks [x]-le esineb lõunamurrakutes vanematel kõnelejatel ka [h].
3. Juhtudel, kui varasem kürilliline kirjapilt ei ole uue ladinatähelise kirjapildiga reeglipärases vastavuses (sisaldab uues tähestikus puuduolevaid tähti vm), märgitakse kürilliline kirjapilt nime järele looksulgudesse, nii nagu transliteratsioonivastet.

Notes

1. In the first syllable the front vowels *ö* and *ü* are weakly expressed; the Cyrillic spelling either does not reflect it (муче → *müçe*) or it is indicated by a palatalization mark following the syllable (озь → *öz*, учь → *üç*, боль → *böl*, джурь → *cür*).
2. In addition to [x] the sound [h] is also used by elder speakers of Southern dialects.
3. In cases where the former Cyrillic spelling does not have regular correspondences in the new Roman alphabet (e.g., contains characters missing in the new alphabet), the Cyrillic spelling is given in curly brackets { } after the name, as in the case of transliteration.

Ladina tähestik 1929–1938

A a		Q q ^A	= ğ
B b		H h	
C c	= ç	I i	
Ç ç	= c	J j	= y
D d		K k	
E e		L l	
F f		M m	
G g		N n	

^A Mõnes allikas ka Ğ ğ.**Roman alphabet 1929–1938**

Ŋ ŋ	= ñ	T t	
O o		U u	
Ө ө	= ö	V v	
P p		X x	(= h)
Q q		Y y	= ü
R r		Z z	
S s		Ž ž	= j
Ş ş		Ь ь	= ı

^A In some sources also Ğ ğ.**Araabia tähestik kuni 1928**

آ, ا	= a	ذ	(= z)
ب	= b	ر	= r
پ	= p	ز	= z
ت	= t	ژ	= j
ث	(= s)	س	= s
ج	= c	ش	= ş
چ	= ç	ص	(= s)
ح	(= h)	ض	(= z)
خ	= h	ط	(= t)
د	= d	ظ	(= z)

^A Lisandus tähestikku 1918.**Arabic alphabet until 1928**

ع	(= ')	ه	= e
غ	= ğ	و	= v
ف	= f	او	= o ^A
ق	= q	اؤ	= ö ^A
ك	= k	اؤ	= u ^A
گ	= g	اؤ	= ü ^A
ث	= ñ	ي	= y
ل	= l	ای	= i, ı ^A
م	= m		
ن	= n		

^A Added to the alphabet in 1918.**Allikad**

1. *Вопросы совершенствования алфавитов тюркских языков СССР.* «Наука», Москва 1972, с. 106–107.
2. М. И. Исаев. *Языковое строительство в СССР. (Процессы создания письменностей народов СССР.)* «Наука», Москва 1979, с. 315.

Sources